C81 – OND10

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2005-2006

8 december 2005

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING, WETENSCHAP EN INNOVATIE

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Greet Van Linter tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de financiering van het hoger onderwijs in Brussel 1

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Van Baelen tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de mobiliteit van docenten en onderzoekers 3

Vraag om uitleg van mevrouw Margriet Hermans tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de erkenning van de beroepstitel en de bijzondere beroepsbekwaamheid van diabeteseducator 5

Vraag om uitleg van mevrouw Margriet Hermans tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het tekort aan scholen die het onderwijstype 3/7 en opleidingsvorm 4 aanbieden 8

Vraag om uitleg van mevrouw Monica Van Kerrebroeck tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de nieuwe videogame 'Bully'
Vraag om uitleg van mevrouw An Michiels tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de videogame 'Bully' en de relatie met pesten op school 11

Vraag om uitleg van mevrouw Hilde Eeckhout tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de rendementsbepaling van scholenbouw via PPS 13

Vraag om uitleg van de heer Ludo Sannen tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het recht op wachtuitkering voor leerlingen van het buitengewoon secundair onderwijs, opleidingsvorm 2 15

.

Waarnemend voorzitter: de heer Robert Voorhamme

Vraag om uitleg van mevrouw Greet Van Linter tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de financiering van het hoger onderwijs in Brussel

De voorzitter: Mevrouw Van Linter heeft het woord.

Mevrouw Greet Van Linter: Mijnheer de minister, momenteel werkt u aan een nieuw financieringssysteem voor het hoger onderwijs in Vlaanderen, dat in werking zou moeten treden vanaf 2007. Er werd wel al een conceptnota verspreid naar de verschillende hogescholen en universiteiten.

In Brussel zijn de Nederlandstalige universiteiten en hogescholen niet zo te spreken over de conceptnota. Ze voelen zich een beetje miskend. Ze zijn van mening dat ze, om hun onderwijs op peil te houden, in verhouding meer geld moeten krijgen dan hun collega's in andere Vlaamse steden. Een argument hiervoor zijn onder andere de huur- en de kostprijs van gebouwen. De huurprijs op jaarbasis voor een vierkante meter kantoorruimte kan in Brussel oplopen tot 220 euro, terwijl in Antwerpen en Gent het hoogste huurniveau 130 euro per vierkante meter per jaar bedraagt.

De Vlaamse Regering moet volgens hen rekening houden met de specifieke kenmerken van Brussel als grootstad. Ze zeggen dat de vraag naar meer infrastructuur, huisvesting en studentenvoorzieningen steeds toeneemt.

Het is de eerste keer dat de Brusselse hogescholen en universiteiten gezamenlijk een eisenbundel voorstellen, waarin specifiek aandacht wordt gevraagd voor de noden van de Brusselse instellingen. Mijnheer de minister, de Brusselse universiteiten en hogescholen willen dat u een Brusseltoets inbouwt, naar analogie met het basis- en secundair onderwijs.

Een nog belangrijker reden is dat de Vlaamse aanwezigheid in Brussel via het universitair en hoger onderwijs versterkt kan worden. Dat zou Brussel als Vlaamse stad meer vorm geven.

In de Vlaamse regeerverklaring staat: 'Wij toetsen alle Vlaamse decreet- en regelgeving op hun toepasbaarheid in Brussel en hun effect op de band met Vlaanderen. Waar nodig lassen we specifieke Brusselparagrafen in en/of voorzien we in de nodige middelen om een aangepast beleid te ontwikkelen. Deze Brusseltoets gebeurt voor elk beleidsdomein door de verantwoordelijke minister.'

Mijnheer de minister, in uw beleidsnota Onderwijs en Vorming 2004-2009 stelt u dat het uw intentie is om het Nederlandstalige onderwijs in Brussel zowel kwalitatief als kwantitatief op peil te houden, met aandacht voor de grootstedelijke context.

Mijnheer de minister, was er over het financieringsprobleem al overleg met de verschillende Brusselse Vlaamse instellingen? Wordt ook minister Anciaux, die bevoegd is voor Brussel, bij dit overleg betrokken? Bent u bereid om voor deze instellingen de Brusseltoets toe te passen bij het nieuwe financieringssysteem? Zo nee, op welke manier wilt u tegemoetkomen aan de verzuchtingen van de Brusselse Vlaamse instellingen?

De voorzitter: De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen: Mevrouw Van Linter, u mag het basis- en secundair onderwijs niet vergelijken met het hoger onderwijs. Uw partij alludeert er steeds op dat veel Franstaligen, van welke origine ook, deelnemen aan het basis- en secundair onderwijs in Brussel. Dat is absoluut niet van toepassing voor het hoger onderwijs.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mijnheer de voorzitter, naar aanleiding van de herziening van de financiering van het hoger onderwijs heb ik vorige maand inderdaad een gezamenlijke brief ontvangen vanwege de Nederlandstalige instellingen voor hoger onderwijs in Brussel. In hun brief vragen zij heel concreet om alle werkingsmiddelen van de Brusselse hogescholen en universiteiten met een factor 1,1 te vermenigvuldigen.

Mevrouw Van Linter, voor het overige spreken zij zich niet uit over de conceptnota. De uitspraak dat zij niet te spreken zijn over deze conceptnota is een beoordeling die ik voor uw rekening laat.

Ik wil eerst beklemtonen dat er nog geen nieuw financieringssysteem is. Er is in de loop van dit jaar uitgebreid over de nieuwe financiering nagedacht en gediscussieerd. Ik heb een conceptnota uitgebracht, waarop tal van reacties zijn gekomen. De Brusselse reactie is er één van.

Momenteel werk ik aan een vervolgnota waarin ik, na alle reacties en standpunten die ik mocht ontvangen zorgvuldig te hebben gelezen, op een aantal punten nieuwe voorstellen doe. Deze vervolgnota wordt overigens vandaag gepubliceerd, samen met een reeks simulaties. Deze nota en simulaties zullen ongetwijfeld tot allerlei adviezen en reacties aanleiding geven.

Het lijkt me dan ook evident dat in de loop van dat proces nog een en ander scherp gesteld wordt. Een definitief antwoord mag u van mij dus niet verwachten. Dat belet niet dat ik u kan meedelen hoe ik persoonlijk over de voorgestelde Brusseltoets denk.

Ik bevestig in ieder geval mijn eerdere standpunt met betrekking tot het Nederlandstalige hoger onderwijs in Brussel. Het Vlaamse hoger onderwijs moet aanwezig zijn in de Europese hoofdstad. De hogeronderwijsinstellingen hebben immers ook – maar niet uitsluitend – een specifieke regionale rol en zijn nodig om onder andere de scholingsachterstand van de Brusselse jeugd aan te pakken, met hoogstaand onderwijs dat de Europese concurrentie aankan.

Moeten de werkingsmiddelen voor de Brusselse instellingen daarvoor automatisch verhoogd worden? Dat denk ik niet. Ik sluit me aan bij wat de heer Van Baelen heeft gezegd en wil het onderscheid maken tussen het debat over het leerplichtonderwijs en dat over het hoger onderwijs. Ik begrijp een aantal argumenten van de Brusselse instellingen wel, maar vind dat we die in een juist perspectief moeten plaatsen. Vlaanderen, bij wijze van spreken een voorschoot groot, is niet te vergelijken met bijvoorbeeld het Verenigd Koninkrijk, waar regionale verschillen en de aparte positie van de hoofdstad veel meer gepronconceerd zijn en waar inderdaad een soort Londentoets bestaat.

Tegemoetkomen aan één van die lokale kenmerken, met name de hoofdstedelijke functie, zou hier in Vlaanderen ongetwijfeld leiden tot niet minder legitieme claims wegens andere lokale kenmerken. Elke stad of regio heeft immers met betrekking tot het hoger onderwijs eigen karakteristieken. Als ik instem met een Brusseltoets, is het voorspelbaar dat er ook vragen komen om een Antwerptoets of een Limburgtoets te laten uitvoeren. Ten langen leste vermenigvuldigen we dan de werkingsmiddelen van zowat alle instellingen met een factor 1,1 en dan blijft het uiteindelijke resultaat identiek. Ik houd het financieringssysteem daarom liever eenvoudig, zonder al te veel variabelen in te voeren.

Ik zei daarnet al dat de Brusselse instellingen een regionale rol hebben, maar niet uitsluitend. Dat lijkt me in deze context belangrijk. Net die hoofdstedelijke functie houdt potentieel immers een belangrijk voordeel in voor de Brusselse instellingen. Dat geldt in het hoger onderwijs veel meer dan in het leerplichtonderwijs, waar de actieradius van de instellingen veel en veel kleiner is. Ook de nabijheid van de Franstalige buren kan hier net zo goed in het voordeel spelen.

Wil ik dan helemaal niet tegemoetkomen aan de Brusselse verzuchtingen? Dat niet, maar er lijken mij betere wegen mogelijk. Het ontwerp van financieringsregeling voor het hoger onderwijs bevat daarom verschillende maatregelen die een verregaande samenwerking tussen instellingen en associaties aanmoedigen, weliswaar zonder daarbij op een bepaalde regio te focussen.

Bij de academische opening 2005-2006 van de Katholieke Universiteit Brussel, heb ik al gewezen op de nadelen die zijn verbonden aan de versnippering en een overaanbod van de opleidingen. De versnippering in het Brusselse hoger onderwijs is een structureel probleem, waaraan een Brusseltoets trouwens weinig zou verhelpen. Er zijn voor wat de Vlaamse zijde betreft twee universiteiten, vier hogescholen en twee associaties actief. Het is duidelijk dat de versnippering hier in het nadeel speelt. Een verregaande en structurele samenwerking tussen de Brusselse instellingen is mijns inziens de aangewezen oplossing. Op een aantal vlakken lukt dit reeds goed: ik denk aan het Quartier Latin-project of de samenwerking tussen de VUB en de ULB.

U zult in de pers ook wel gelezen hebben dat zich nog andere vormen van samenwerking aandienen. Ik steun die samenwerking en wil op dat vlak zeker ook tegemoetkomen aan een van de passages uit de brief waar u misschien over hebt gelezen, met name

de vraag om een omgeving te creëren waar nog beter kan worden samengewerkt met Franstalige partners.

De voorzitter: Mevrouw Van Linter heeft het woord.

Mevrouw Greet Van Linter: Mijnheer de minister, enerzijds ben ik tevreden dat er nog niet echt een concreet financieringssysteem is maar dat er nog een nieuwe vervolgnota komt. Die zullen we dan ook van nabij opvolgen. U denkt toch over een Brusseltoets. Als u er niet aan zou denken, zou ik dat spijtig vinden.

Ik wil nogmaals verwijzen naar het regeerakkoord waar het duidelijk in staat, alsook naar de verklaring van 18 mei waarin wordt geopteerd voor zo veel mogelijk Vlaamse accenten en Vlaamse aanwezigheid in Brussel en in de Rand. Ik vind dat het hoger onderwijs ook bijdraagt tot het Vlaams imago van Brussel. U ontgoochelt mij. Ik vind dat u zich moet houden aan het regeerakkoord en aan de beleidsnota.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Van Baelen tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de mobiliteit van docenten en onderzoekers

De voorzitter: De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen: Mijnheer de minister, collega's, eind oktober werd ik wakker geschud door een titel in een krant: 'Universiteit is geen beschutte werkplaats'. Het was een uitspraak van een Vlaams onderzoeker die jarenlang actief geweest is als onderzoeker in de Verenigde Staten maar ondertussen weer actief is in Vlaanderen. Het artikel is geschreven naar aanleiding van een bezoek van minister Moerman aan de Verenigde Staten. Het is dus niet alleen 'go east' maar ook 'go west'.

In het kader van de Lissabondoelstellingen moeten we volgens ramingen tegen 2010 komen tot 700.000 bijkomende wetenschappers in de brede betekenis van het woord in de EU. Voor België betekent dit 20.000 bijkomende plaatsen en voor Vlaanderen 10.000 tot 12.000. Dat is een gigantische opdracht. Bij de bespreking van de beleidsbrief Wetenschap en Innovatie in de commissie Economie werd even verwezen naar welke elementen minister Moerman opneemt om het aantal te bereiken. Ze heeft beloofd om met de minister van Onderwijs daarover in overleg te treden.

Er worden een aantal initiatieven ontwikkeld zoals onder meer het Methusalem- en het Odysseusprogramma, al dan niet erop gericht om wetenschappers van hoog niveau terug naar hier te halen of goede onderzoekers die vandaag in het buitenland werken een aantal mogelijkheden te bieden om terug te keren en hun expertise hier verder uit te bouwen. Opvallend in het artikel en het getuigenis van de Vlamingen in de VS was dat het eigenlijk helemaal niet uit heimwee of voor een hoger loon was dat ze terugkeren, maar dat goede omstandigheden om aan onderzoek te doen, toch wel soms ontbreken. Ik denk dat er ook zeker in Vlaanderen heel goede omstandigheden zijn om aan onderzoek te doen. Toch heb ik krasse uitspraken gelezen: 'Wie in Vlaanderen zijn hele leven aan de universiteit blijft waar hij of zij heeft gestudeerd, maakt de meeste kans om door te groeien, en dat terwijl ervaring in het buitenland alleen maar een troef kan zijn.'

Als voormalig beheerder van een universiteit kan ik dat alleen maar beamen. Het is gigantisch moeilijk indien er, zeker op het niveau van docent, een vacature is om buiten het intern circuit te treden. In Vlaanderen zou op dit ogenblik 70 percent aan dezelfde universiteit blijven. Het aanwervingsbeleid van de universiteiten moet dan ook volgens mij zeer kritisch worden bekeken, maar daar speelt natuurlijk de autonomie van de instellingen.

Een andere zeer cassante uitspraak is: 'Zelfs professoren die slecht functioneren, zou je eigenlijk allemaal aan de deur moeten zetten want dat is de enige mogelijkheid om dit te doorbreken.' Nog cassanter was de titel: 'De universiteit is geen beschutte werkplaats.'

Het is enerzijds niet slecht dat professoren trachten aan hun eigen universiteit de vakgroepen te versterken. Anderzijds blijft de fundamentele vraag of we niet bezig zijn met inteelt. In het kader van het Bologna-akkoord is het belangrijk dat er ook mobiliteit is van docenten en onderzoekers. Uit de cijfers van Erasmus komen we dan weer niet slecht, maar het gaat dan om een beperkt contact met het buitenland. Het gaat vaak maar over enkele dagen per

jaar. De Scandinaven bijvoorbeeld komen er veel slechter uit. Vlaanderen heeft er in 1991 bij het universiteitsdecreet bewust voor gekozen om de drieledige opdracht van een universiteit toe te passen op haar ZAP-kader, namelijk onderwijs, onderzoek en wetenschappelijke dienstverlening. Andere landen hebben dat niet gedaan en hebben gekozen voor een senior onderzoeksprofiel. Dat zijn professoren die enkel en alleen met onderzoek bezig zijn en zich niet met andere opdrachten bezighouden. Bij onze universiteiten is dat ook niet evenredig verdeeld binnen vakgroepen, maar zie je toch ook dat sommige professoren iets meer met onderwijs bezig zijn en andere iets meer met onderzoek, al dan niet afhankelijk van de hoegrootheid van de vakgroep enerzijds en het aantal assistenten anderzijds.

Mijnheer de minister, het docentenkorps van onze universiteiten is heel weinig mobiel. Hebt u meer cijfers en erkent u dit probleem? Op welke manier wordt momenteel de internationale mobiliteit van Vlaamse docenten en onderzoekers gestimuleerd? Plant u initiatieven om de mobiliteit te verhogen?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Van Baelen, in het krantenartikel waarnaar u verwijst, komen verschillende deelproblematieken aan bod. Enerzijds wordt een onderzoeker geciteerd, die stelt dat professoren die al jaren slecht functioneren, toch gewoon op hun plaats blijven zitten. Beeldend besluit de bewuste onderzoeker: 'Het is tijd dat men beseft dat universiteiten geen beschutte werkplaatsen voor hooggeschoolden zijn.' Anderzijds hekelt een van de geïnterviewde onderzoekers de zogenaamde inteelt. Personeelsleden van universiteiten blijken veelal aan dezelfde universiteit afgestudeerd te zijn. Ervaring in het buitenland zou in dat opzicht niet altijd een troef zijn, integendeel zelfs.

Wat het eerste punt betreft, schrijft de regelgeving met betrekking tot de universiteiten voor dat de universiteitsbesturen een vijfjaarlijkse evaluatie van hun academisch personeel moeten doorvoeren. Bij twee opeenvolgende onvoldoendes of drie onvoldoendes in de loop van de beroepscarrière, kan de universiteit het personeelslid ontslaan. Daarnaast beschikt de universiteit nog over andere mogelijkheden om personeelsleden te sanctioneren die ondermaats presteren. De precieze regels voor evaluatie en beroepsprocedures worden door de universiteitsbesturen vastgelegd en de rapportering erover gebeurt in de jaarverslagen. Wat het personeelsbeleid betreft, hebben onze universiteiten een relatief grote autonomie en dat is ook logisch. In 2006 zal wel een evaluatie worden gemaakt van de effecten en uitkomsten van de door de universiteiten gehanteerde evaluatieprocedures. Dat is een belangrijk moment om nog eens terug te komen op dit debat.

Ten tweede is er het probleem van de inteelt en de internationale mobiliteit. Dat de inteelt momenteel groot is, blijkt uit cijfers die de universiteiten zelf opgeven in hun jaarverslagen. Aan de grootste universiteit is ongeveer 85 percent van het academisch personeel afgestudeerd aan de eigen instelling. Aan de andere universiteiten liggen de percentages weliswaar iets lager, maar toch meestal vergelijkbaar, en bovendien stijgend de laatste drie tot vier jaar. Dat is op zijn minst een zorgwekkende tendens. De universiteiten zouden hun vacatures veel beter dan nu nationaal en internationaal bekend moeten maken en zo meer kansen geven aan mensen van buiten de eigen instelling. Sommige universiteiten doen dit al, maar het kan nog veel beter.

Werkervaring in het buitenland zou bovendien een troef moeten zijn bij benoeming en bevordering, want het zal in bijna alle gevallen de onderzoeks- en onderwijskwaliteit vergroten. Bij kwaliteitsevaluatie moet dit aspect bijgevolg aan bod komen. Wel moeten de instellingen er zorg voor dragen dat er omkaderende maatregelen worden genomen, zodat ook vrouwen én mannen met jonge gezinnen deze – volgens mij noodzakelijke – carrièrestap kunnen zetten zonder daarbij voor onmogelijke keuzes te staan.

De internationale mobiliteit van Vlaamse docenten wordt momenteel gestimuleerd door enkele initiatieven op Vlaams en op Europees niveau. Het besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de regeling inzake de afwezigheden, de tucht, de administratieve standen, het verlof, de mandaatsbeëindiging, het onderzoek van de lichamelijke geschiktheid en het geneeskundig toezicht voor het academisch personeel bij de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap van 1 december 1998, kortweg het standenbesluit, biedt personeelsleden de mogelijkheid om een gehele of gedeeltelijke onderbreking van hun ambt op te nemen met behoud van salaris, meer bepaald voor sabbatsverlof of een gastprofessoraat aan een andere universiteit of een leerstoel aan een buitenlandse universiteit, of voor het vervullen van een wetenschappelijke opdracht buiten de universiteit. Sabbatsverlof

wordt vaak gebruikt om in het buitenland te werken of onderzoek te verrichten.

Naar aanleiding van de onderhandelingen over de CAO I voor het hoger onderwijs is een wijziging aangebracht aan artikel 95 van het structuurdecreet. Daardoor kan mobiliteit van personeel nu niet enkel meer in opdracht, maar ook op eigen verzoek van het personeelslid worden toegestaan. Het artikel is in de eerste plaats bedoeld om de mobiliteit tussen de verschillende instellingen van de Vlaamse Gemeenschap te stimuleren, maar is daartoe niet beperkt. Ook het Odysseusprogramma van minister Moerman zal de internationale mobiliteit versterken. Op Europees niveau zijn er verschillende programma's binnen het koepelprogramma Socrates die mobiliteit van docenten stimuleren en financieel ondersteunen, waaronder Erasmus. Binnen het zesde kaderprogramma voor wetenschappelijk onderzoek zijn vooral de Marie Curie-acties en de acties voor internationale samenwerking gericht op mobiliteit.

Op de volgende vraag wil ik wat genuanceerd antwoorden. Daar kwaliteitszorg en personeelsbeleid behoren tot de autonomie van de instellingen, plan ik voorlopig geen bijkomende regelgevende initiatieven inzake de nationale en internationale mobiliteit van docenten en onderzoekers. Wel zou ik nogmaals willen aanbevelen dat de universiteiten zelf meer werk zouden maken van mogelijkheden tot mobiliteit en dat ze die ook meer dan nu naar waarde schatten in evaluaties voor benoeming en bevordering. Het behoort tot hun essentiële taken om de kwaliteit van het onderzoek en het onderwijs te garanderen en te verbeteren, en internationalisering maakt daar ongetwijfeld deel van uit.

De vorige rector van de Universiteit Gent, professor De Leenheer, hield enige tijd geleden een mooi pleidooi om internationale mobiliteit te stimuleren en zelfs mee in overweging te nemen bij de werving en promotie van academisch personeel. Het is niet aan de overheid, maar aan de universiteiten zelf om deze mooie pleidooien ook daadwerkelijk uit te voeren. Het is vooral een uitdaging voor hen, wat niet wil zeggen dat ik dat niet volg. Ik kan te allen tijde besluiten dat we bijkomende initiatieven moeten nemen.

De voorzitter: De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen: Mijnheer de minister, u hebt volledig gelijk wanneer u zegt dat het niet aan de overheid is om dat te bekijken, maar wel aan de instellingen zelf. Het is echter zo dat de jury's binnen de Vlaamse universiteiten die beslissen over aanwervingen en promoties me vaak met verstomming slaan. Het is immers soms al heel moeilijk voor collega's van andere universiteiten om daarvan deel uit te maken. Een stimulans met betrekking tot die samenstelling, ook internationaal, zou de inteelt wat kunnen voorkomen.

Het is inderdaad zo dat de instellingen autonoom zijn terzake. Ze zijn steeds zeer voorzichtig wat dat betreft. Dat is heel logisch. Vaak kent men de persoon in kwestie al heel lang. Vaak verricht die persoon op een goede wijze onderzoeks- of zelfs ook onderwijsopdrachten. Men durft die deur dus niet echt open te trekken. Ook kampen anderstalige kandidaten met het taalprobleem. Bovendien is het zo dat vacatures vaak op het laagste niveau, namelijk dat van docent, worden opengesteld. Soms zegt de betrokkene dan dat hij wel geïnteresseerd is, maar vraagt hij of hij niet kan binnenkomen op het niveau van hoogleraar. De wijze waarop de kandidatuur is opgesteld, beperkt dus soms de mogelijke instroom en de mogelijke mobiliteit. Het zou dus moeten worden gestimuleerd dat men die deur wat meer opent. Ik wil natuurlijk niet veralgemenen.

Ik geef u volmondig gelijk wat die interne evaluatie betreft. Toch moet steeds de vraag worden gesteld door wie en hoe die plaatsvindt. Het voorbeeld van hoe dit de laatste maanden is verlopen aan de Universiteit Gent, is niet het meest gelukkige. Het sociale klimaat is inderdaad niet onbelangrijk wanneer het gaat over het openen van deuren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Margriet Hermans tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de erkenning van de beroepstitel en de bijzondere beroepsbekwaamheid van diabeteseducator

De voorzitter: Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, deze problematiek is niet nieuw, maar kwam onlangs opnieuw ter sprake

op de internationale diabetesdag. Het is namelijk al acht jaar een probleem.

De situatie van diabetes hoef ik niet te schetsen, want u weet als voormalig minister van Volksgezondheid duidelijk waar het om gaat. Diabetes is een ziekte die in onze maatschappij meer en meer op de voorgrond komt. Er zijn twee types, waarvan het eerste vooral voorkomt bij kinderen, en het tweede vooral bij volwassenen. Bij het tweede type ligt preventie wat meer voor de hand dan bij het eerste type. Duidelijk is wel dat deze groep van patiënten, op dit moment een 300.000, gestaag groeit. Dat vraagt onze bijzondere aandacht.

De zorg voor deze patiënten vergt een team van gezondheidswerkers uit verschillende disciplines. De patiënten worden na verloop van tijd immers met allerlei kwalen geconfronteerd. Daarom organiseert de Arteveldehogeschool in Gent een gespecialiseerde opleiding tot diabeteseducator. Althans deze opleiding is me bekend, maar er zullen er nog wel andere zijn. In deze postgraduaatsopleiding wordt alle expertise omtrent diabetes gebundeld teneinde verpleegkundigen, artsen, dieet- en voedingsdeskundigen, podologen, psychologen, en andere zorgverleners een betere kennis te verschaffen van de aandoening en de patiënten een betere coördinatie te bieden.

De doelstelling van de opleiding is veelomvattend: een snellere diagnose, een goede samenwerking met de huisarts of de behandelende arts en de diabetesverpleegkundige, een daling in de detectie, vooral dan van het tweede type, en een duidelijke coördinatie. Het gaat daarnaast ook om een vertrouwenspersoon en een psychologische steun aan de diabetespatiënt, ongeacht het type, en zijn familie. Er ontstaat een psychosociaal vangnet waarin deze coach een belangrijke rol kan spelen. Psychosociale aandoeningen als gevolg van diabetes zouden daardoor kunnen verminderen.

Mijnheer de minister, ongeveer 8 jaar geleden werd een eerste aanvraag ingediend voor een erkenning van de beroepstitel en de bijzondere beroepsbekwaamheid van diabeteseducator. Tot op heden kwam die erkenning er nog niet ondanks het feit dat de opleiding voldoet aan de wettelijke normen van het hoger onderwijs. Kunt u toelichten waarom die erkenning er nog niet is? Bent u zelf voorstander van zo'n erkenning? Binnen welke termijn zou er een erkenning kunnen komen?

Voor de postgraduaatsopleiding diabeteseducator is er tot op heden ook nog geen subsidie. Meestal betalen de studenten ze met hun eigen financiële middelen. De inschrijvingsprijs is dan ook zeer hoog. De Arteveldehogeschool kan zelfs de wedde van de coördinator niet betalen. Het voortbestaan van deze opleiding hangt dus af van de goodwill van de vrijwilligers en van de farmaceutische industrie, die de opleiding sponsort.

Kunt u deze opleiding niet subsidiëren? Zo ja, is hiervoor reeds in een budget voorzien? Zo niet, waarom acht u het dan niet opportuun?

De erkenning van de beroepstitel van diabeteseducator dient een goedkeuring te krijgen op twee niveaus, namelijk van de minister van Onderwijs en van de federale minister van Volksgezondheid. Hebt u hierover enig contact gehad met federaal minister Demotte? Zo ja, heeft dat dan iets opgebracht? Zo niet, bent u dan van plan eventueel stappen in die zin te ondernemen?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mijnheer de voorzitter, collega's, in ons federale bestel is het niet altijd makkelijk om de juiste bevoegdheden aan de juiste overheid toe te wijzen. In uw vragen, mevrouw Hermans, loopt een en ander dan ook onvermijdelijk door elkaar. U begrijpt dat ik mij in mijn antwoord zal beperken tot de dingen waarvoor ik zelf bevoegd ben.

Ik moet u naar het federale niveau doorverwijzen voor uw vragen over de erkenning van de beroepstitel en de bijzondere beroepsbekwaamheid van diabeteseducator. Krachtens de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, is immers enkel de federale overheid bevoegd voor het vaststellen van de voorwaarden voor de toegang tot het beroep. Het is de federale overheid die regels of bekwaamheidseisen kan bepalen inzake de toegang en uitoefening van sommige beroepen. Het is ook de federale overheid die bepaalde beroepstitels kan beschermen. De gemeenschappen komen daarbij niet tussenbeide.

De erkenning van de beroepstitel van diabeteseducator moet dus niet een goedkeuring krijgen op twee niveaus. Die bevoegdheid behoort exclusief de fede-

rale overheid toe en wordt uitgeoefend door de federale minister van Volksgezondheid en Sociale Zaken, de heer Demotte.

Uw vragen over de organisatie en de financiering van het onderwijs raken natuurlijk wel aan de bevoegdheden van de gemeenschappen. U vraagt zich af of ik deze opleiding tot diabeteseducator niet kan subsidiëren en, als ik dat niet zou doen, waarom ik dat dan blijkbaar niet voldoende wenselijk acht. Het antwoord is misschien wat teleurstellend.

Ik ben inderdaad niet van plan om deze opleiding te financieren. Dat heeft echter niets te maken met de opleiding op zich, en houdt dus ook geen oordeel in over de academische kwaliteiten, de omkadering of het belang van dit postgraduaat. Het heeft evenmin te maken met een onderschatting van de problematiek. In mijn vorige mandaat was ik heel intensief bezig met de problematiek van diabetes en met preventie. Dat is allemaal erg belangrijk, en het ontbreekt me niet aan de motivatie om er iets aan te doen.

Mijn antwoord op dit particuliere geval, dat me trouwens aanspreekt, moet u zien in het kader van een veel ruimere maatschappelijke keuze. In Vlaanderen erkennen we de publieke verantwoordelijkheid voor het hoger onderwijs. Dat betekent dat we de universiteiten en de hogescholen voldoende moeten financieren om de hun toegekende taken zo goed mogelijk uit te voeren met publiek geld. Om dat alles betaalbaar te houden, kan die publieke verantwoordelijkheid echter niet oneindig gerokken worden. Daarom opteren we voor een stevige financiering van de basisopleidingen: de bachelors en de masters dus. Zo krijgt iedereen de kans om een kwalificatie van het hoger onderwijs te behalen.

Wie zich nog verder wil bekwamen, kan dat, maar kan niet blijven rekenen op de onderwijsoverheid om alles te bekostigen. Voor vele postinitiële opleidingen – denk aan de MBA-programma's – is het billijk om de student op zijn persoonlijke verantwoordelijkheid aan te spreken en om een financiële bijdrage te vragen die veel meer bij de reële opleidingskost aansluit dan het studiegeld dat gevraagd wordt voor het behalen van een bachelor of master. In vele gevallen komt ook de werkgever tussen, worden zelfs opleidingsprogramma's op maat van werkgevers of bepaalde sectoren uitgewerkt. Uiteraard kunnen ook functioneel bevoegde ministers beslissen om bepaalde postinitiele opleidingen in hun domein te steunen, maar dat behoort dan tot hun beleidskeuzes en valt buiten de basisfinanciering vanuit Onderwijs.

Bij postgraduaten is het zelfs zo dat de onderwijsoverheid mede daarom nauwelijks voorwaarden heeft vastgelegd waaraan postgraduaten moeten voldoen. Het structuurdecreet stelt enkel dat een getuigschrift van een postgraduaat pas kan worden uitgereikt na het behalen van minstens twintig studiepunten, gesitueerd in het kader van de verdere professionele vorming. Postgraduaten blijven buiten het officiële stelsel van kwaliteitszorg en worden dus niet onderworpen aan visitatie of accreditatie. Er zijn ook geen bijzondere procedures om een postgraduaat op te richten of af te bouwen.

Het behalen van een getuigschrift van een bepaald postgraduaat opent trouwens geen bijzondere rechten, tenzij daarover binnen de betrokken sector concrete afspraken zijn gemaakt. In het geval van de diabeteseducator zou het theoretisch dus kunnen dat het voeren van de beroepstitel afhankelijk wordt gemaakt van het behalen van het getuigschrift van de postgraduaatsopleiding. Die voorwaardelijkheid zou kunnen worden gekoppeld aan financiering van de opleiding vanuit de gezondheidszorg. Zoals eerder al gezegd, kan het perfect dat de functioneel bevoegde minister, al dan niet samen met de sector zelf, beslist om bepaalde postinitiële opleidingen te steunen. Maar dat valt dus buiten de onderwijsbevoegdheid en is eigenlijk een zaak van onderhandelingen en afspraken tussen de sector zelf, de betrokken opleidingsverstrekkers en de functioneel bevoegde minister.

De voorzitter: Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans: Natuurlijk ben ik een beetje teleurgesteld, mijnheer de minister, maar ik begrijp uw redenering wel. Ik ga dit ook bij minister Demotte aankaarten, vanuit de invalshoek die u suggereert, om een financiering of afspraak los te krijgen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Margriet Hermans tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het tekort aan scholen die het onderwijstype 3/7 en opleidingsvorm 4 aanbieden

De voorzitter: Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans: Mijnheer de voorzitter, mijn vraag gaat over ADHD en de behandeling daarvan. Er bestaat medicatie, maar daar wordt veel over gediscussieerd en veel mensen koesteren achterdocht. Misschien is dat terecht. Er bestaat een ander middel: de sociaal-emotionele educatieve aanpak op school. Er bestaat geen echt geneesmiddel voor ADHD, wel kunnen de verschijnselen worden verminderd. Het leidende principe is de sociale en aanmoedigende aanpak. Door een gedragstherapie, waarbij een getraind persoon in de klas een systematisch beloningssysteem gebruikt, gaan de kernsymptomen van ADHD duidelijk verminderen. Verder zijn via gedragstherapie verbeteringen te verwachten van opstandig en agressief gedrag en van de sociale vaardigheden.

In Vlaanderen leven er ongeveer 30.000 personen met autisme, of 1 geboorte op 165. Vaak zijn deze mensen normaal tot zelfs hoog begaafd. Autisten verschillen onderling evenveel van elkaar als mensen zónder autisme. Men vergeet dat wel eens en brengt ze allemaal in dezelfde groep onder. Afhankelijk van hun leeftijd, intelligentie, het milieu waarin ze opgroeien, ontwikkelen ze hun eigen unieke persoonlijkheid. Autisme is niet te genezen. Wel is door een intensieve begeleiding en het aanbieden van ondersteunende communicatiemiddelen de ontwikkeling te bevorderen. Men merkt dat door een goed gericht stimuleringsprogramma mensen met autisme zich kunnen blijven ontwikkelen, tot ver in de volwassenheid. Daarbij is individuele aandacht geen luxe, maar een noodzaak. Om de wereld leefbaar te maken voor mensen met autisme en ADHD en voor hun directe omgeving is blijvend ondersteuning nodig.

Ons buitengewoon onderwijs in Vlaanderen wordt op een specifieke manier gestructureerd, van type 1 tot 8 voor het basisonderwijs en van OV1 tot OV4 voor het secundair onderwijs. Kinderen met autisme en ADHD vallen meestal onder type 3, dat zijn emotionele en gedragsproblemen, en type 7, dat is een auditieve handicap. Vaak blijken deze kinderen, zoals reeds aangehaald, matig tot bijzonder intelligent te zijn. Toch blijken er in Vlaanderen maar twee scholen te zijn die een opleiding type 7 en OV4 aanbieden: één in Brugge en één in Hasselt. In Brugge zou er reeds een wachtlijst bestaan van 80 kinderen voor slechts 6 plaatsen.

Klopt het dat er slechts twee scholen zijn die dit type aanbieden in Vlaanderen? Bent u op de hoogte van de lange wachtlijsten die bestaan voor dit type onderwijs? Aanvaardt u dat er een uitbreiding moet komen van scholen die het type 3/7 en OV4 aanbieden? Hebt u reeds stappen ondernomen om de wachtlijsten in te korten? Zo ja, over welke maatregelen gaat het? Zo neen, gaat u nog concrete stappen ondernemen?

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mijnheer de voorzitter, ik zou me willen aansluiten bij de vraag om uitleg van collega mevrouw Hermans over het tekort aan aanbod wijstypes in het buitengewoon onderwijs voor kinderen met autisme en ADHD.

Mevrouw Hermans pleit voor een uitbreiding van het aantal scholen die de opleidingsvorm 4 in type 3 of type 7 mogen aanbieden. Opleidingstype 7 is bedoeld voor kinderen met een communicatieve handicap. Dit onderwijstype is in eerste instantie bedoeld voor dove en slechthorende kinderen en voor kinderen met een taal- of een spraakstoornis. In de loop der jaren is de noodzaak om kinderen met autisme in een onderwijstype van het buitengewoon onderwijs in te passen steeds gestegen. Men vond dat deze kinderen het beste in het onderwijstype 7 passen, omdat autisme vaak met een communicatiehandicap verbonden is.

Er zijn natuurlijk verschillende types van autisme. Sommige kinderen hebben heel ruime spectrumstoornissen. Andere kinderen kunnen dan weer vlot communiceren. De kinderen die niet vlot kunnen communiceren, passen misschien in onderwijstype 7. Onderwijstype 8 is bedoeld voor kinderen met leerstoornissen. Onderwijstype 1 is bedoeld voor kinderen met een lichte mentale handicap. Autistische kinderen die normaal begaafd zijn, passen niet in onderwijstype 1. Ze kunnen eventueel in onderwijstype 8 terecht. Indien ik goed ben ingelicht, wordt onderwijstype 7 veel beter omkaderd dan onderwijstype 8 of 1. Ik begrijp dan ook dat scholen uit het buitengewoon onderwijs sneller geneigd zullen zijn om onderwijstype 7 aan te vragen.

In het belang van de kinderen met autisme kan ik het pleidooi van mevrouw Hermans onderschrijven. De

opvangmogelijkheden voor deze kinderen moeten worden uitgebreid. Maar, als er bijkomend scholen worden erkend om onderwijstype 7 aan te bieden, dan moeten deze scholen hun volledige verantwoordelijkheid opnemen en naast autistische kinderen ook dove en slechthorende kinderen opvangen. Geen lusten zonder de lasten van type 7. Met andere woorden, wie van de voordelen van onderwijstype 7 wil genieten, mag de initiële doelgroep niet uitsluiten. We moeten hier dan ook voorzichtig mee omgaan.

Bovendien willen heel wat ouders van kinderen met autisme hun kind zo veel mogelijk in het gewoon onderwijs integreren. Het gaat hier om een moeilijk vraagstuk. We mogen zeker niet de verkeerde beslissing nemen. Het aantal kinderen met autisme is heel groot, namelijk 1 op 65. Het aantal dove kinderen bedraagt amper 1 op 1000. De dove en slechthorende kinderen vormen de initiële doelgroep van onderwijstype 7. Ze mogen niet door kinderen met autisme worden verdrongen. We moeten de verhouding tussen beide groepen aandachtig in het oog houden.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mijnheer de voorzitter, de problemen in verband met de spreiding van de scholen die de opleidingsvorm 4, types 3 en 7 aanbieden, zijn mij bekend.

Momenteel bieden in Vlaanderen vier scholen de opleidingvorm 4, type 3 en twee scholen de opleidingsvorm 4, type 7 aan. In het merendeel van deze scholen is het leerlingenaantal gedurende de laatste vijf schooljaren geleidelijk toegenomen. Opleidingsvorm 4, type 3 wordt aangeboden in De Horizon in Aalst, in de Provinciale BuSO-school in Lommel, in het Instituut voor Buitengewoon Onderwijs Onze Jeugd in Roeselare en in het Provinciaal Instituut Heynsdaele in Ronse. Opleidingsvorm 4, type 7 wordt aangeboden in het Koninklijk Instituut voor Doven en Blinden in Sint-Lambrechts-Woluwe en in het BuSO Koninklijk Instituut Spermalie in Brugge.

De inrichtende macht van een school moet beslissen of bijkomende opleidingsvormen of onderwijstypes worden ingericht. Aan het inrichten van een bijkomende opleidingsvorm zijn wel normen verbonden. Om een bijkomende opleidingsvorm 4 aan te bieden, moet een school gedurende de eerste 2 jaar minimaal vijftien leerlingen en daarna minimaal twaalf leerlingen voor deze opleidingsvorm hebben. Deze norm lijkt me niet overdreven hoog.

Het valt op dit ogenblik moeilijk te zeggen in welke scholen leerlingen met autisme of met ADHD precies worden opgevangen. Deze leerlingen zijn verspreid over de verschillende opleidingsvormen en onderwijstypes. Ze worden, met andere woorden, niet enkel in opleidingsvorm 4, types 3 en 7 opgevangen.

Een van de door mevrouw Hermans aangehaalde scholen, het BuSO KIDS te Hasselt, organiseert zelfs onderwijs voor leerlingen met autisme in opleidingsvorm 1. Deze school biedt opleidingsvorm 4 niet aan. Het gaat hier om een vrij specifieke situatie. Het zou voor mevrouw Hermans nuttig kunnen zijn eens contact met deze school op te nemen.

Het door mevrouw Hermans geschetste probleem is een gevolg van de huidige typologische indeling van het buitengewoon onderwijs. Dit is een van de problemen die we in de toekomst moeten aanpakken. In een discussienota die binnenkort wordt vrijgegeven, wordt naar de idee van een zorgketen of een zorgcontinuüm verwezen. Op die manier willen we een gedifferentieerd aanbod tot stand brengen. Allerlei tussenschakels tussen het gewoon en het buitengewoon onderwijs moeten het mogelijk maken een gericht en op maat gesneden antwoord op de problemen van alle leerlingen te bieden. Zodra de discussietekst is afgewerkt, zal de VLOR zich over deze nota buigen. Alle deelraden van de VLOR zullen hierbij betrokken worden.

Om een zorgketen voor leerlingen met specifieke onderwijs- en opvoedingsbehoeften tot stand te brengen, vertrekken we vanuit twee invalshoeken. We onderscheiden zorgniveaus en clusters van specifieke onderwijs- en opvoedingsbehoeften. Een cluster groepeert een aantal specifieke problemen die voor de aanpak in het gewoon onderwijs maar ook in het buitengewoon onderwijs is gebaseerd op grotendeels dezelfde inzichten en vaardigheden van leerkrachten. Eigenlijk gaat het over de problemen van de cognitieve, fysieke en sociale ontwikkeling van de leerling. Met een zorgniveau bedoelen we kenmerken en modaliteiten van het onderwijsaanbod die moeten toelaten tegemoet te komen aan de specifieke noden van leerlingen. De combinatie van de onderwijsdoelstelling en de benodigde zorgintensiteit bepaalt het zorgniveau.

Dat klinkt bijzonder abstract en moeilijk. Ik probeer het anders te verwoorden. Er zijn acht types. Het onderscheid tussen types zorgt ervoor dat onder meer autistische kinderen niet in een bepaald type goed kunnen worden ondergebracht. Dikwijls komen

ze in type 7 terecht omdat dit type goed is omkaderd. Eigenlijk is dat bedoeld voor leerlingen met gehoorstoornissen. Men zou eigenlijk moeten toestaan dat scholen voor buitengewoon onderwijs hun poorten wat breder openzetten, zodat met meer variaties rekening kan worden gehouden. Daarom willen we die acht types samenbrengen in acht clusters. Tezelfdertijd willen we op een fijnmaziger manier het verschil in intensiteit van de benodigde begeleiding en zorg in kaart brengen. In elke cluster willen we vier fijnmazige zorgniveaus onderscheiden.

De leerlingen met gedragsproblemen en autistische jongeren komen in cluster 4 terecht. Ze hebben structurerende opvoedingstechnieken nodig: werkschema's, dagschema's en gedragsafspraken. Die worden ondergebracht in cluster 4. Een leerling behoort tot cluster 4 'beperkingen in de interactie' als opvallende gedragsproblemen op school de onderwijsparticipatie beperken. In clusters onderscheiden we vier zorgniveaus: u kunt dat nalezen in de tekst die ik u zal bezorgen.

Een gewone school moet normaal gesproken de zorgniveaus 1 en 2 aankunnen. Voor zorgniveau 3 moet men kunnen kiezen tussen een gewone school en een school voor buitengewoon onderwijs. Zorgniveau 4 moet in het buitengewoon onderwijs aan bod komen. Het verschil tussen de zorgniveaus heeft te maken met de hoeveelheid zorg die nodig is voor het kind of de leerling, en of de normale onderwijsdoelstellingen of eindtermen kunnen worden gehaald.

Vandaag kan ik nog niet zeggen hoe die algemene ideeën concreet vorm zullen krijgen en hoe ze op leerlingen met autisme of ADHD zullen worden toegepast. Pas op 2 december zijn we hiermee van start gegaan. Toen heeft de Vlaamse Onderwijsraad voor het eerst over het algemene concept gediscussieerd. Eerstdaags publiceer ik daarover een tekst. Ik hoop dat de algemene discussie tegen april 2006 is afgerond. Dan kunnen we enkele principiële keuzes maken en dat ook operationaliseren.

Dit probleem is een zeer goede illustratie van de stelling dat het huidige systeem van types niet langer is aangepast aan de actuele problemen. We hebben nood aan een bredere en soepelere benadering. Tezelfdertijd moeten we precies kunnen vaststellen welke zorgen een kind nodig heeft en of dat echt in een school voor buitengewoon onderwijs moet gebeuren, dan wel in een gewone school waar de nodige omkadering en begeleiding voorhanden is. Ik ga ervan uit dat kinderen met ADHD en autisme zo veel beter zullen worden geholpen. Vandaag moeten we voor hen soms de zaken forceren. Dat gebeurt bijvoorbeeld als ze in type 7 terechtkomen. Ik denk dan ook aan de oplossing die ik heb uitgewerkt voor KIDS in Hasselt.

We zullen nog vooruitgang boeken, maar er zal daarover nog veel worden gediscussieerd. De zorg die mevrouw Stevens heeft verwoord, begrijp ik. We willen geen verdringingseffecten. Er moet voldoende aandacht zijn voor dove kinderen, die in type 7 terechtkomen. Ik ga er ook van uit dat kinderen die veel zorg nodig hebben en waarop het derde zorgniveau van toepassing is, de keuze krijgen tussen een gewone school en een school voor buitengewoon onderwijs. Soms echter is het zorgniveau van die aard dat men wel een school voor buitengewoon onderwijs moet kiezen. In elk geval is het niet de bedoeling om bestaande voorzieningen die goed werken en bestaande expertise af te bouwen.

De voorzitter: Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans: Ik dank de minister voor zijn antwoord. Ik ben aangenaam verrast. Hij heeft het bij het rechte eind als hij zegt dat het systeem van classificatie een beetje archaïsch is. Ik ben verheugd dat de discussienota in aantocht is. Ik zal die tekst met aandacht doornemen.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Ik dank de minister voor het antwoord. Ik ben gerustgesteld. De goede expertise in de dovenscholen zal niet verdwijnen. Echter, de meeste dove kinderen krijgen tegenwoordig een cochleair implantaat. Vaak wordt dan gezegd dat deze dove kinderen geen problemen meer hebben. Zo'n implantaat lost echter niet alle problemen op. Ik steun wat mevrouw Hermans heeft gezegd. De plannen om het zorgaanbod in het buitengewoon onderwijs fijnmazig te maken zodat de noden van ieder kind beter worden gelenigd, steun ik volledig. Ik zal met veel plezier aan de komende discussie deelnemen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Monica Van Kerrebroeck tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de nieuwe videogame 'Bully'

Vraag om uitleg van mevrouw An Michiels tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de videogame 'Bully' en de relatie met pesten op school

De voorzitter: Mevrouw Van Kerrebroeck heeft het woord.

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, we zitten nog in de sinterklaasweek. En dan worden er heel wat computerspelletjes uitgedeeld. U hebt maandag het bezoek gekregen van een hele klas die het probleem van Bully kwam aankaarten. Mijnheer de minister, ik bespaar u de technische uitleg. Die vindt u in mijn schriftelijke vraag.

Scholen zijn bezig met opvoeding en trachten zo veel mogelijk verdraagzaamheid te stimuleren. Dergelijke spelletjes staan daar haaks op.

Ik heb twee concrete vragen. Bent u van plan uw federale collega's te vragen om deze spelletjes van de markt te halen? Daarnaast lijkt het me aangewezen dat u via tijdschriften zoals Klasse, waarin ook een actie op touw wordt gezet rond zware boekentassen, informatie verspreidt waarbij die spelletjes worden afgeraden. Ik besef dat een nadrukkelijk verbod niet altijd de beste oplossing is. Wat verboden is, is dubbel zo aantrekkelijk. Dat is nu eenmaal zo. Niets menselijks is mij vreemd, en daar kan ik alleen gelukkig om zijn.

De voorzitter: Mevrouw Michiels heeft het woord.

Mevrouw An Michiels: Wie de laatste dagen de kranten heeft gevolgd, weet dat dit probleem voor veel ophef zorgt in eigen land, maar ook in het buitenland. In Amerika is een petitie daartegen gestart, in het Verenigd Koninkrijk zijn er vragen over gesteld.

Het probleem dat door dit spelletje naar boven komt, reikt eigenlijk nog veel verder. Vandaag konden we in de krant immers lezen dat leerlingen geweld in computerspelletjes normaal vinden. Ik vind dat verontrustend. Ik sluit me aan bij de vraag van mevrouw Van Kerrebroeck maar ik wil de problematiek wel breder schetsen.

Vorig jaar werd minister Anciaux door de heer Dewinter geïnterpelleerd over gewelddadige videogames. Hij antwoordde dat hij geen voorstander is van een rechtstreeks verbod om de zonet genoemde reden. Volgens hem is de beste oplossing ouders en opvoeders te informeren over de aard van computerspelletjes. Het opvoedend gesprek hierover moet worden aangemoedigd, aldus minister Anciaux.

Mijnheer de minister, u kunt zelf niet optreden tegen het op de markt brengen van dit spel of andere spelen. Welke maatregelen hebt u al genomen of zult u nog nemen om de invloed van dit spel en andere gewelddadige spelletjes op jongeren en kinderen tegen te gaan? Zullen er specifieke richtlijnen komen voor de scholen of ouders via Klasse? Zult u proberen jongeren en kinderen zelf aan te spreken over dit thema? Zo ja, op welke wijze? Zijn er reeds initiatieven genomen voor scholen en leerkrachten over heel het thema van gewelddadige video- en computerspelletjes of zullen die nog worden genomen?

De voorzitter: De heer Vandenbroucke heeft het woord.

De heer Joris Vandenbroucke: De discussie die hier wordt gevoerd, bestaat al jaren. Het allereerste spelletje waarop een verbod in overweging werd genomen, meer bepaald Death Race, dateert van 1976. Er komt altijd wel iets op de markt, soms songteksten of films, waarvan de goegemeente vindt dat het niet kan.

Ik ben tevreden te vernemen dat de voorstellen die hier worden gelanceerd, veel minder verregaand zijn dan wat in krant staat. Daar wordt onomwonden gepleit, onder meer door mensen van CD&V en het Vlaams Belang, voor het instellen van een verbod. Ik ben daar radicaal tegen. Ten eerste is zoiets praktisch onmogelijk. Er bestaat immers een parallel circuit waar dergelijke spelletjes te verkrijgen zijn. Men gaat er te gemakkelijk van uit dat er een eenduidig en direct verband is tussen het spelen van dergelijke spelletjes en agressief gedrag. Er gebeurt al bijna 30 jaar onderzoek naar, maar dat heeft nog geen verband aangetoond.

Er is een positieve correlatie tussen het spelen van gewelddadige spelletjes en agressief gedrag, maar het is de vraag in welke richting. Kinderen die wat agres-

siever zijn van inborst, zullen eerder zulke spelletjes spelen, maar het is absoluut niet zo dat door het spelen van die spelletjes een negatieve gedragsverandering zou optreden.

Het enige alternatief is te wijzen op het belang van opvoeding en begeleiding. Dat is essentieel. Ik wil ook verwijzen naar het Pan European Game Information-systeem. Het is een labelingsysteem dat voor heel Europa wordt toegepast. Meer dan 80 percent van de spelletjes die op de markt komen, krijgen een label dat de inhoud van het spel zeer goed weergeeft. Er worden pictogramman gebruikt die verwijzen naar agressief taalgebruik, discriminatie, druggebruik, horror, seksualiteit en geweld. Ouders, opvoeders en iedereen die te maken heeft met 'gamende' kinderen kan zich perfect informeren over de spelletjes die de kinderen spelen.

Ik stel voor om in de toekomst dergelijke overtrokken reacties te vermijden. Er is ook cijfermateriaal beschikbaar, waaruit blijkt dat van de 1543 spelletjes die vorig jaar in de Europese Unie op de markt werden gebracht er 42, of 2,7 percent, een 18+-label kregen. Het gaat dus over een zeer beperkt probleem, waarvan wetenschappelijk niet vaststaat dat het bestaat.

Mijnheer de minister, ik stel voor dat we ons beperken tot een oproep aan ouders en opvoeders om de kinderen te begeleiden.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw Van Kerrebroeck, het computerspel waarnaar u verwees, zou op de markt komen in februari 2006. Veel scholen maken er zich zorgen over en zijn bezig met de problematiek van pesten. Ze bespreken het thema met de leerlingen en ontwerpen antipestactieplannen. Er is hierover ook veel didactisch materiaal beschikbaar.

Ik was heel blij met het initiatief van de school uit Drongen. We hebben de leerlingen hier ontvangen, waarbij ik hen ook gefeliciteerd heb met de actie. Door zich te richten op de mogelijke komst van dat spel, maken ze het thema nog meer bespreekbaar, wat volgens mij ook nodig is. Pesten gebeurt in de praktijk meestal als de leerkracht het niet ziet. Ik denk dat kinderen daar verdrietig over kunnen zijn, maar er ook echt onder kunnen lijden.

De actie van deze leerlingen draagt goed bij tot het bespreekbaar maken van het thema. We proberen ook zelf via Klasse, maar ook via de publicaties voor de kinderen pesten tot een thema te maken waarover wordt nagedacht.

De leerlingen van de school uit Drongen zullen daar hun steentje toe bijdragen, omdat ze via de educatieve internetsite www.klascement.net ook andere leerkrachten willen sensibiliseren. Dat gebeurt met een petitie, die blijkbaar succesvol is. Ook onze mensen van het tijdschrift Klasse besteden er aandacht aan en zullen dat in de toekomst nog meer doen.

Mevrouw Van Kerrebroeck, ik hoef geen vraag meer te stellen aan minister Onkelinx, want ik heb in de krant gelezen dat zij, als reactie op de actie van de school, zal onderzoeken wat ze eraan kan doen.

Ik denk persoonlijk dat we geen hype mogen creëren rond het spel. Het bedrijf heeft natuurlijk niets liever. Het is een bedrijf dat systematisch dergelijke zaken op de markt brengt en zoekt naar een tegenreactie.

Het is heel goed dat de leerlingen van een school in Drongen dit onderwerp op de agenda plaatsen. We moeten ouders erbij betrekken en hun misschien, in het algemeen, zeggen dat ze zich moeten bezighouden met de spelletjes die hun kinderen spelen. Dat kan positief zijn, maar ook negatief. Sommige spelletjes vragen misschien wat commentaar en eventueel moet worden ingegrepen.

Ikzelf zal geen actie ondernemen die zou moeten leiden tot een verbod. Dat is niet mijn bevoegdheid, maar als dat wel het geval zou zijn, denk ik dat ik als minister van Onderwijs moet opletten dat ik niet het omgekeerde effect bereik. Ik wil wel allerlei acties ondersteunen die bijdragen tot een groter bewustzijn, dus heb ik me zeer positief uitgelaten over de actie van de jonge mensen uit Drongen.

De voorzitter: Mevrouw Van Kerrebroeck heeft het woord.

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Ik dank de minister voor de manier waarop hij heeft gereageerd. Ik wil ook de heer Joris Vandenbroucke danken voor zijn informatie: we hebben hem leren kennen als een spelspecialist.

Bij kinderen komt navolgingsgedrag vrij frequent voor, maar ik laat het aan de psychologen om dat verder te onderzoeken. U zegt dat ouders alle informatie kunnen bekomen. Dan gaat u ervan uit dat ze dat allemaal wel doen, maar dat is voor mij niet 100 percent zeker. De school kan via kinderen, leerkrach-

ten en ouders een informerende opdracht vervullen; dat kan altijd, zonder dat er te veel de nadruk op wordt gelegd of dat het een hype wordt. We moeten dit op zijn juiste waarde schatten.

De voorzitter: Mevrouw Michiels heeft het woord.

Mevrouw An Michiels: Ik kan me vinden in het antwoord van de minister, wanneer hij zegt dat we meer actie zouden moeten ondernemen ten aanzien van de ouders om hen duidelijk te maken waar kinderen mee bezig zijn. Ouders weten immers niet altijd waarmee hun kinderen bezig zijn.

Er zijn inderdaad labels, maar die hebben geen afdwingbaar karakter. Ik meen bovendien dat dit spel geen label 18+ zal krijgen. Elk kind kan met dit spel in aanraking komen. Zo komen we weer terug op het feit dat ouders daarover meer moeten weten en moeten weten met wat voor soort spelletjes hun kinderen spelen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Mevrouw Monica Van Kerrebroeck treedt als voorzitter op.*

Vraag om uitleg van mevrouw Hilde Eeckhout tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de rendementsbepaling van scholenbouw via PPS

De voorzitter: Mevrouw Eeckhout heeft het woord.

Mevrouw Hilde Eeckhout: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, in de pers konden we vernemen dat er ongeveer 800 schoolgebouwen zullen worden gebouwd of gerenoveerd voor een bedrag van 1,1 miljard euro. Men zou daarvoor een vennootschap oprichten die zowel het ontwerp, de bouw en de verbouwing doet van het gebouw, nadien eventueel het onderhoud en uiteraard de financiering.

Ik ben zeker niet tegen PPS, want het is een middel om nieuwe investeringen nu te laten gebeuren. Toch moeten we daar mijns inziens enkele kanttekeningen bij maken. Er zal een beheersovereenkomst moeten worden gesloten met de privé-onderneming en er moet een rendement zijn voor de privé-partner, anders stapt die er niet in. Door die beheersovereenkomst en gelden die nadien zullen moeten worden uitbetaald, moeten we ervoor zorgen dat de overheid en dus ook de belastingbetaler daar geen nadeel van ondervindt.

Mijnheer de minister, bent u bereid om vooraf een correcte planning op te maken en daartoe een regel uit te werken waarin wordt bepaald dat vooraf heel duidelijk wordt onderzocht wat de investering voor de privé-partner, de overheid en de belastingbetaler zal betekenen? Als u daartoe bereid bent, moeten we dat geheel uitzetten op een tijdschaal van de hele looptijd van de beheersovereenkomst. Er moet mijns inziens ook een interne rendementsgraad van elke investering berekend worden.

Kunt u zich akkoord verklaren met de regel om op voorhand een globaal overzicht te maken? We hebben tot nu toe al cijfers in de pers kunnen lezen, maar daarmee kennen we niet alle uitgaven en inkomsten die aan het PPS-verhaal hangen. Ik neem aan dat uw diensten bezig zijn om dat in detail te berekenen. Kunnen we die cijfers krijgen? Gaat het om specifieke cijfers, school per school of project per project, die afzonderlijk worden uitgerekend? Als dat zo is, krijgen we dan ook daar inzage van? Zullen die berekeningen ertoe leiden dat er prioriteiten worden gecreëerd of niet?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: De Vlaamse Regering heeft inderdaad op 10 november het DBFM-concept voor de realisatie van een investering van 1,1 miljard euro via een private vennootschap goedgekeurd en mij de opdracht gegeven om deze aanpak van ‘alternatieve financiering scholenbouw’ verder uit te werken en decretaal te omkaderen. Uw vraag om een uniforme zogenaamde rendementsregel op te leggen voor elk individueel PPS-contract, verrast mij. Ik citeer u: ‘… zodanig dat de Vlaamse Regering erover kan waken dat ministers niet ondoordacht opteren voor PPS.’ Uw partij is de grote voorstander van PPS. Ik ben geen voorstander van ondoordachte beslissingen. Die beslissingen worden overigens ook genomen in een college waar alle ministers samen zitten.

Men mag zich niet blind staren op de kortetermijnvoordelen van PPS of alternatieve financiering. Natuurlijk heeft de DBFM-formule die is goedge-

keurd door de Vlaamse Regering, ontegensprekelijk een aantal voordelen op korte termijn, zoals realisatiesnelheid en vermoedelijk lagere bouwprijzen. Er wordt echter bij de alternatieve financiering van scholenbouw ook gestreefd naar voordelen op langere termijn. Ik zal bijvoorbeeld heel sterk de nadruk leggen op rationeel energieverbruik en architectuur. Ik wil een bouwbeleid tot stand brengen waarvoor die extra impuls en techniek zich goed lenen.

Een algemene regel voor nieuwe investeringen, namelijk een minimumrendement voor de investeerder, overheid en belastingbetaler, lijkt mij om diverse redenen niet wenselijk. Elke overheidsinvestering is gesitueerd in een andere sector, waardoor ook alle betrokkenen in die sector andere visies over een aanvaardbaar rendement hanteren. Bovendien zou het waarborgen van een rendement aan een privé-investeerder ingaan tegen een goede marktwerking en niet echt diens creativiteit aanwakkeren zodanig dat de Vlaamse overheid dus mogelijk te veel betaalt. Mijns inziens dient een privé-investeerder zijn afwegingen over het verwachte rendement zelf te maken, rekening houdende met zijn inschatting over specifieke risico's. Ik vind het gewaarborgd rendement een beetje een sovjeteconomiebenadering.

Voorts is het zo dat in de nota aan de Vlaamse Regering van 10 november juist het door de privé-partner gevraagde rendement een van de gunningscriteria is om de privé-partner te selecteren. Een minimumrendement opgeven zou dan niet leiden tot een optimale marktwerking. Voor de Vlaamse begroting, de inrichtende machten en de belastingbetaler lijkt het mij interessanter om de markt te laten spelen. U moet echt meer geloof hechten aan het marktmechanisme.

Ter herinnering som ik hierna de uitgangspunten van het DBFM-concept nog eens op. Vlaanderen heeft de voorbije decennia veel te weinig geïnvesteerd in onderwijsinfrastructuur. Er moet een inhaaloperatie gebeuren. Dat is op het einde van de vorige regeerperiode erkend. Er is daarover een rapport gemaakt door de PMV en het Kenniscentrum PPS, waarbij twee denkpistes werden voorgesteld: een PPS-aanpak en een bevak-piste. Na grondig onderzoek van dit rapport kwam ik tot de conclusie dat de bevakpiste niet aangewezen was, onder meer wegens een te hoge kostprijs voor de Vlaamse belastingbetaler. De PPS-piste werd omgevormd tot een nieuwe aanpak, mede gestoeld op het DBFM-prinicpe: via een privévennootschap met het oog op schaalvoordelen een snelle realisatie/inhaalbeweging van de opgebouwde verbouwachterstand.

Tegelijkertijd werden in het kader van de opmaak van de meerjarenbegroting de nodige budgettaire middelen vrijgemaakt. Hierbij wens ik te benadrukken dat deze middelen bestemd zijn voor een verhoging van zowel het reguliere als het alternatieve budget. Inmiddels werd op 1 december 2005 een commissie ad hoc geïnstalleerd met als opdracht om op 1 mei 2006 een pakket van wachtende nieuwbouw en/of renovatieprojecten ten belope van 1 miljard euro te selecteren op basis van een aantal beleids- en prioriteitencriteria, zoals architecturale kwaliteit, REG, enzovoort. Het is de bedoeling om vanaf midden volgend jaar een privé-vennootschap via de wetgeving overheidsopdrachten te engageren, mét overheidsparticipatie door het nieuwe infrastructuuragentschap AGIOn. Die kunnen onmiddellijk van start gaan in functie van de realisatie van de (ver)bouwprojecten. Het moge duidelijk zijn dat er voor het eerst sinds zeer lange tijd een effectief infrastructuurbeleid wordt ontwikkeld én uitgevoerd.

We moeten een context creëren waarin het rendement van die aard is dat ons geld zo goed mogelijk wordt besteed. We moeten dat niet op een administratieve wijze proberen te regelen.

De voorzitter: Mevrouw Eeckhout heeft het woord.

Mevrouw Hilde Eeckhout: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is zeker niet de bedoeling om PPS niet als een goed middel te zien, maar het gaat om enorm veel scholen en enorm veel geld. Ik dacht dat u financiële parameters gebruikte om na te gaan welke scholen u voorrang zult geven. Ik had gehoopt om op die manier meer informatie te krijgen. Vindt u het te vroeg voor zo'n detailstudie of zal er gewoon geen worden gemaakt?

Minister Frank Vandenbroucke: De Vlaamse Regering heeft beslist om een bepaalde methode te ontwikkelen, namelijk de DBFM-methode. We moeten daarvoor een vehikel hebben en we zullen daartoe de markt bevragen. We willen een vennootschap die daarin de hoofdparticipant wordt, samen met een minderheidsparticipatie vanwege de overheid. Daar is een decretaal kader voor nodig. We moeten de geïnteresseerde privé-partners duidelijk maken wat de portefeuille van de projecten is die we aan de vennootschap willen toevertrouwen. Er is daarvoor een selectiecommissie opgericht. We zullen natuur-

lijk moeten nadenken over een aantal economische mechanismen. We moeten als overheid echter niet zeggen dat het rendement een bepaalde grootte moet hebben. We moeten de markt laten spelen en de beste bieder nemen.

Mevrouw Hilde Eeckhout: Als dat het principe is, kunnen we daar alleen maar voor zijn.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Ludo Sannen tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het recht op wachtuitkering voor leerlingen van het buitengewoon secundair onderwijs, opleidingsvorm 2

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte leden, leerlingen die na het secundair onderwijs afstuderen, kunnen zich inschrijven bij de VDAB als werkzoekende en krijgen na hun wachttijd wachtgeld. Dat is echter niet het geval voor alle leerlingen. In het buitengewoon secundair onderwijs van de opleidingsvorm 2 worden leerlingen die, omwille van hun tekorten, niet terecht kunnen in het gewone arbeidscircuit, opgeleid om te werken in een beschermd werkmilieu. Als ze na hun studies de school verlaten, kunnen ze zich wel inschrijven bij de VDAB, maar ze hebben geen recht op wachtgeld. De reden hiervoor is dat de opleidingsvorm 2 niet erkend is als een opleiding die leidt naar tewerkstelling.

Nochtans komen veel van deze leerlingen onmiddellijk na de school in de beschutte werkplaatsen terecht. Bovendien is de arbeid in de beschutte werkplaatsen wel erkend om bij werkloosheid een werkloosheidsvergoeding te krijgen. Een obstakel voor de erkenning van de opleidingsvorm 2 als opleiding die leidt naar tewerkstelling ligt misschien in het feit dat de inhouden van de arbeidsgeschiktmaking en de beroepsgerichte vorming in OV2 aan geen enkele regeling onderworpen zijn en dat daardoor de concretisering in de scholen sterk kan verschillen.

Volgens het inspectieverslag 2000-2001 is de opleiding meestal onvoldoende afgestemd op de werkelijke activiteiten binnen de beschutte werkplaatsen. De zogenaamde prestatietraining wordt grotendeels bepaald door de – vaak toevallige – werkopdrachten. De inspectie stelde daarom dat een meer wetenschappelijk onderbouwde aanpak voor de beroepsgerichte vorming in opleidingsvorm 2 wenselijk zou zijn.

Nu is onlangs het Janusproject opgestart, een Equalproject dat de overgang van school naar werk wil bevorderen en daarbij zowel de school als de arbeidswereld in het vizier houdt. Het project wil, door middel van een Vlaams en transnationaal ontwikkelingspartnerschap, methodieken en instrumenten ontwikkelen, uittesten en in het Vlaamse beleid integreren waardoor samenwerkingsverbanden van secundaire scholen en bedrijven of diensten tot een volwaardige en efficiënte vorm van werkplekleren kunnen komen voor die leerlingen die voor dat onderwijsconcept kiezen. Daarbij worden oplossingen gezocht voor een aantal obstakels die deze overgang in de weg staan. Het Janusproject richt zich onder meer op de opleidingsvormen 2 en 3 van het buitengewoon onderwijs en zal ook voor deze opleidingsvormen een alterneringsconcept en een transitieplan tussen onderwijs en tewerkstelling uitwerken.

Het project heeft de medewerking van de onderwijskoepels en een aantal bedrijfssectoren, zoals de voedings-, bouw- en grafische sector, en krijgt wetenschappelijke ondersteuning van het HIVA en het Centrum voor Taal en Migratie. Dit zou dus misschien de gelegenheid kunnen bieden om voor de opleidingsvorm 2 een regeling uit te werken die uiteindelijk resulteert in de erkenning als een opleiding die naar tewerkstelling leidt.

Mijnheer de minister, waarom is opleidingsvorm 2 van het BuSO niet erkend als een opleiding die leidt naar tewerkstelling? Is het mogelijk dit op te lossen door de structuur van de opleiding aan te passen? Kan dit misschien een onderdeel zijn van het Janusproject van de dienst Beroepsopleiding van het departement Onderwijs, dat de bedoeling heeft om onder meer voor de opleidingsvormen 2 en 3 van het buitengewoon onderwijs een alterneringssamenwerking tussen scholen en bedrijven te stimuleren?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, geachte leden, ik wil beklemtonen dat strikt juridisch gezien er geen onderscheid wordt gemaakt

tussen tewerkstelling in het reguliere en het niet-reguliere of beschermde arbeidscircuit. In zijn interpretatie stelt de RVA evenwel dat het buitengewoon onderwijs slechts onder bepaalde voorwaarden het recht op wachtuitkeringen opent en sluit deze dienst BuSO OV2 de facto uit. Hij baseert zich daarbij op het feit dat deze opleidingsvorm niet leidt naar de reguliere arbeidsmarkt. Eigenlijk is dat een interpretatie. In elk geval bestaat er met betrekking tot BuSO OV2 op zijn minst een onduidelijkheid in de werkloosheidsreglementering.

Dit is misschien geen omvangrijk probleem, maar het punt dat u aansnijdt, is vanuit principieel oogpunt wel belangrijk. Ik ben van plan dit met de federale overheid te bespreken. Een belangrijk gegeven in deze discussie zullen de doorstromingsresultaten van BuSO OV2-leerlingen naar de arbeidsmarkt zijn. Ik zal aan de VDAB dan ook de opdracht geven die te onderzoeken. Ik doe dit echter principieel met een positief vooroordeel. Er zijn immers geen redenen om te oordelen dat deze jonge mensen geen recht zouden hebben op wachtuitkeringen, tenzij zou blijken dat we helemaal niet bezig zijn met het leiden van die mensen naar tewerkstelling. Het onderscheid tussen een regulier of een niet-regulier circuit zou eigenlijk geen rol mogen spelen. Men vraagt dat mensen zich zouden voorbereiden op tewerkstelling. Dan is er eigenlijk geen reden om te oordelen dat ze geen recht hebben op een uitkering als die tewerkstelling er niet komt. Vanuit die opstelling wil ik dit probleem laten onderzoeken.

Een oplossing van dit probleem ligt mijns inziens niet in een aanpassing van de structuur van de opleidingsvorm 2. Wel moet mogelijk worden bekeken of de opleidingen kunnen worden geoptimaliseerd, zodat in elk geval een betere afstemming op de activiteiten binnen de beschutte werkplaatsen en mogelijk ook in het reguliere circuit kan worden gerealiseerd. Belangrijk om hierbij te vermelden is dat het hier meestal om jongeren gaat met een matige tot zwaar mentale handicap, soms gecombineerd met sociale, emotionele of gedragsproblemen, die bijgevolg niet of nauwelijks geschikt zijn voor de reguliere arbeidsmarkt.

Dit kan inderdaad een onderdeel zijn van het project Janus. In deel 5 van het project Janus wordt ingespeeld op deze problematiek en wordt BuSO OV 2 betrokken. Het principe is dat jongeren met beperkingen extra gesteund moeten worden in de overgang van de school naar een, al dan niet beschermd, werkmilieu. De opleidingen in OV 2 moeten erop gericht zijn de jongeren economisch actief te maken, ze vaardigheden aan te leren die ze in het dagelijkse leven nodig hebben en ze vaardigheidstraining aan te bieden die aansluit bij de sociale en communicatieve verwachtingen van de volwassenen.

Omdat, zeker voor deze groep jongeren, de overgang van school naar werk, al dan niet beschermd, een van de kritieke perioden is in hun leven, zal zeer veel aandacht gaan naar het begeleiden en ondersteunen van deze transitie. De scholen zullen duidelijke onderwijsstrategieën moeten ontwikkelen om de deelname van de jongere met beperkingen aan het arbeidsproces te verzekeren. Janus deel 5 wil de opleiding optimaliseren door een vorm van alterneren mogelijk te maken en de jongeren extra begeleiding aan te bieden binnen een transitieconcept.

Het antwoord op deze vragen is dus absoluut positief. Een deel van het Janusproject moet hiervoor oplossingen helpen formuleren. Dat moet ons ook toelaten ten aanzien van de RVA-reglementering te stellen dat we jongeren voorbereiden op tewerkstelling. Ik ga hier dus mee door, maar ik kan u vandaag nog geen definitief uitsluitsel geven, ook niet van wat het VDAB-onderzoek ons zal leren. Ik houd u op de hoogte zodra een en ander concreter wordt.

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Mijnheer de minister, ik ben meer dan tevreden met dit antwoord. Uw principiele benadering is bijzonder belangrijk. In mijn vraag durfde ik nog niet zo ver te gaan. Er is een relatie tussen opleiding en tewerkstelling ongeacht of het in het reguliere of het niet-reguliere circuit is. Dat is een juist principe.

Ik hoop dan ook dat dit tot uiting komt in het overleg. Door te verwijzen naar het Janusproject kunt u duidelijk aangeven bezig te zijn met het realiseren van de transitie van onderwijs naar tewerkstelling. Het moet dan ook voor deze jongeren mogelijk zijn toegang te geven tot het wachtgeld.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vlaams Parlement – 1011 Brussel – Tel. 02/552 11 11 – Fax 02/552 11 22